

Deres Ref.: 20/5669

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i midlertidig lov og forskrift om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen - negativ covid-19-test for rett til innreise og bortvisning ved brudd på regler om innreisekarantene

1. Om Jussbuss

Jussbuss er et studentdrevet rettshjelptiltak med 49 års erfaring med rettshjelpsarbeid og oppsøkende virksomhet. Vårt grunnleggende formål er å sikre og forbedre sosialt- eller økonomisk vanskeligstilte grupperes rettslige situasjon.

2. Høringsfrist

Korte høringsfrister er et demokratisk problem

Myndighetenes utstrakte bruk av korte høringsfrister under utbruddet av covid-19 er bekymringsverdig. Korte frister begrenser høringsinstansenes mulighet til å foreta en grundig vurdering og kontroll av høringsforslagene. Dette er særlig problematisk der forslagene begrenser enkeltpersoners rettigheter og har stor betydning for den enkelte. For å sikre at hensynet til rettssikkerhet og forutberegnelighet blir ivarettatt er det helt avgjørende at høringsinstanser har en reell mulighet til å uttale seg om lov- og forskriftsendringer.

3. Forslaget som helhet

Jussbuss har forståelse for de ekstraordinære omstendighetene som foreligger på grunn av covid-19, og at det er behov for å gjøre tiltak for å begrense smittespredningen. Likevel er ikke alle tiltak forholdsmessige eller nødvendige for å oppnå formålet.

4. Jussbuss' merknader til høringen

Til krav om negativ covid-19-test ved innreise

Vi stiller oss positive til at myndighetene tilbyr hurtigtest til reisende som ankommer Norge uten negativ test. De som har oppholdsrett i Norge må i alle fall tilbys hurtigtest ved ankomst til Norge dersom de ikke kan fremvise negativ covid-19-test.

Prinsipielt mener vi at bortvisning ikke skal brukes som en reaksjon på manglende negativ covid-19-test. I alle tilfeller må terskelen være høy for å bortvise i saker hvor utlendingen har rett til innreise, og vi påpeker her at det kan være ulike grunner til at utlendingen ikke kan fremlegge nødvendig attest. For mange vil trolig kravet være relativt uproblematisk, men enkelte vil kunne hindres fra innreise til Norge grunnet forhold i hjemlandet som av ulike grunner gjør det vanskelig å få en slik test. Kravet vil

derfor kunne ramme skjevt. Departementet skriver selv at de er kjent med at det kan være vanskelig å skaffe en test uten symptomer, grunnet manglende kapasitet, og vi mener dette taler for at Norge må tilby hurtigtester til de som av ulike grunner ikke kan fremlegge en covid-19-test.

Til bortvisning ved brudd på karanteneregler

Vi stiller oss kritiske til at departementet ønsker å åpne for større bruk av bortvisning ved brudd eller mulige brudd på karantenereglene. Det er en forutsetning for bortvisning at det foreligger klare og konkrete bevis på at utlendingen har brutt karantenereglene. Terskelen for å bortvise i slike tilfeller må være høy.

Det er videre særlig problematisk at bortvisningsadgangen gis anvendelse ved mistanke om fremtidige brudd på karantenereglene. Sanksjonering av potensielle, fremtidige brudd byr på en rekke rettssikkerhetsmessige betenkeligheter. Dette er særlig tilfellet når forslaget legger opp til at de alminnelige saksbehandlingsreglene, som er ment å ivareta hensynet til forutberegnelighet og grunnleggende rettssikkerhet for den enkelte, ikke får anvendelse i saksbehandlingsprosessen. Den enkeltes rettsikkerhet gis i disse sakene et svakere vern og dette er kritikkverdig.

På bakgrunn av dette må myndighetene vurdere om mindre inngripende tiltak kan gjøres før beslutningen om å bortvise finner sted. Det kan ikke foreligge en automatikk i at brudd på karantenereglene fører til bortvisning. I alle tilfelle må det ikke bortvises ved mistanke om fremtidige brudd på karanteneregler.

Eventuelle spørsmål kan rettes til Jussbuss på telefon 22 84 29 00.

Med vennlig hilsen

Jussbuss v/

Benedicte Røvik
Elisa Bogaard Vangen
Kristiane Larsen Fort
Lise Stefanussen
Lisa Dyrud
Sveinung Liland Hartveit